

מועד ניסן תשפ"א

בס"ד

מבחן בהלכות חושן משפט ב'
ניסן תשפ"א

הוראות לנבחן:

- א. יש לנמק כל תשובה ולציין את כל המקורות. תשובה שאינה מנומקת ומפורטת, לא תקבל. אולם, אין להאריך שלא לצורך ושלא לענין.
- ב. יש לענות על 13 שאלות מתוך 18 שאלות.
- ג. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
- ד. לתשומת לבכם: דפי טיוטא לא ייבדקו.
- ה. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור, כתב שאינו קריא, לא ייבדק.
- ו. חובה לענות על 13 מתוך 18 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 13 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 13 התשובות שמבקש לבדוק.
- ז. שאלה המחולקת למספר חלקים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- ח. אין לכתוב את שם הנבחן או סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. בחינה שימצא עליה סימן מזהה- הבחינה לא תיבדק! והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.

בהצלחה!

טענת ספק

- א. מהי ההגדרה של טענת ספק בטוען ונטען? והאם משביעים על טענת ספק?
- ב. האם חייב לצאת ידי שמים?
- ג. מה הדין הטוען מספק על פי עד אחד כגון פלוני אמר לי?
- ד. מה הדין כששניהם טוענים מספק כגון שטענו הלוייתך ואיני יודע כמה וכך טוען גם הנתבע?

טענת נזכרתי

- א. הודה בבית דין שחייב מנה ואח"כ טען נזכרתי שפרעתי והרי עדים נאמן או לא, ומדוע?
- ב. אמר לא לוייתי וראו עדים שלוה ואח"כ טען נזכרתי שפרעתי והרי עדים נאמן או לא ומדוע?

עדים בהכמנה

- א. עדים שהיו בהכמנה וראו הלוואה האם מחייבים על פי עדות זו?
- ב. עדים שהיו בהכמנה ושמעו הודאה של בעל דין האם מחייבים על פי עדות זו?
- ג. האם מחייבים על עדות של טביעות עינא דקלא?
- ד. מה דין עדות של האזנת סתר בהלכה?

טענת מיגו

- א. האם אמרינן מיגו להוציא, מיגו במקום עדים, מיגו במקום שטר. מיגו בשניים, מיגו במקום חזקה, מיגו במקום עד אחד, מיגו דהעזה?

שבועה

- א. על מה נשבעים שבועה דאורייתא ועל מה נשבעים שבועה דרבנן?
- ב. הבא לפחות חמישה דינים של נפקא מינא בין שבועה דאורייתא לשבועה דרבנן?

עמוד 1 מתוך 3

6. גביית חוב

- א. בית דין ששמו קרקע לבעל חוב בנכסי לווה או במשועבדים ואח"כ השיגה ידו של לווה האם מסלקים את המלווה מהקרקע?
- ב. מה הדין אם המלווה הוציא הוצאות על הקרקע ולא השביח או הוציא הוצאות והשביח או השביח ממילא?
- ג. בעל חוב שטורף קרקע עבור חובו האם טורף גם מהשבח או רק מהקרן?
- ד. האם זה שונה בטורף ממקבל מתנה, ומדוע?

7. גביית חוב מיתומים

- א. איך גובים חוב מיתומים?
- ב. מה הדין כשהמלווה מבקש לקבל את השדה ללא שומא והיורש מתנגד?
- ג. בית דין שמכרו נכסי יתומים בזול בזמן מגיפה או מלחמה?

8. מעמד שלושתן

- א. האם מהני מעמד שלושתן בעל כורחו של הלווה?
- ב. ראובן שאמר לשמעון במעמד שלושתן מנה לי בידך תנהו ללוי ושמעון דוחה את לוי האם יכול לחזור ולתבוע מראובן?
- ג. מה הדין אם התרשל לוי ולא תבע את שמעון עד שהעני האם יכול חזור ולתבוע את ראובן? ומה הדין אם היה עני מעיקרא?

9. ערב

- א. מת הלווה וקדם הערב ופרע החוב קודם שיודיע ליורשים – האם גובה מהיורשים?
- ב. מה הדין כשהמלווה היה עכו"ם?

10. חזקת מיטלטלין-

- א. מי שהתחלפו כליו בבית האומן או האבל או בבית המשתה האם מותר לו להשתמש בהם?
- ב. מה הדין התחלפו כליו במכבסה ראובן בספק אם זה שלו ושמעון טוען שזה שלו?
- ג. שנים שמוחזקים בכלי או בבהמה וכל אחד אומר כולה שלי? ומה הדין בדבר שאינם מוחזקים בו?
- ד. מה הדין בדבר שהפוסקים חלוקים בו ולא תפס חד מינייהו?

11. חזקת קרקעות

- א. מי שירד לשדה חברו בתורת משכונא האם מהני חזקה בתום ימי המשכון?
- ב. ראובן שירד לשדה חברו בתורת משכונא והיה לראובן אצל שמעון עוד תביעה אחרת בע"פ האם יכול לעכב את השדה עבור תביעה נוספת זו? הבא ראייה.

12. נזקי שכנים

- א. האם מותר לפתוח חלון מול חלון או דלת מול דלת של חברו כשחברו מוחל ומסכים?
- ב. מה הדין כשיש רה"ר באמצע?
- ג. מה הדין כשפותח חלון בכותל למעלה בגובה? האם זה שונה כשכותל נמצא בחצר?

13. היזק ראייה

- א. האם יש דין היזק ראייה עתידי שרוצה לפתוח חלון ואינו מזיקו כעת והשכן מתנגד בטענה שאולי יבנה בעתיד?
ב. האם יש דין היזק ראייה לשכן שרוצה לשים מצלמה בפתח הבניין לצורכי שמירה והשכנים מתנגדים?

14. גבייה בשותפים

- א. חבורה ההולכת במדבר ויש סכנה האם גובים לפי ממון או לפי נפשות? ומה הדין בגזרות ועלילות נגד יהודים?
ב. בנין בית כנסת או מקווה גובים לפי ממון או לפי נפשות? ומדוע? והאם זה שונה בשכירות?
ג. האם יש תוקף להסכמים הנעשים ע"י ציבור ללא קניין. ומדוע?

15. חלוקת שותפות

- א. שני אחים שירשו שני בתים גדולים אחד רוצה לחלוק כל בית בפני עצמו והשני רוצה לחלוק בית מול בית למי שומעים ומדוע?
ב. מה הדין בבית מול חנות?
ג. האם אומרים גוד או איגוד בנכס שהוא משכנתא? בשטר חוב? כשלא משלם מיד אלא בהמתנת מעות? ביתומים?
ד. האם ניתן לבצע חלוקה ע"י גורל? ומה התוקף ההלכתי לחלוקה זו?

16.

- א. מי שהיו לו שדות עידית בינונית וזיבורית והיו עליו חוב נזיקין בעל חוב וכתובה ומכרן לשלושה בני אדם בבת אחת היאך נגבים חובות אלו?
ב. מה הדין כשמכרן לשלושה בני אדם בזה אחר זה?
ג. מה הדין כשמכר לאדם אחד בבת אחת או בזה אחר זה?

17. דין בר מצרא

- האם יש דין בר מצרא א. בעל בנכסי מלוג של אשתו. ב. בקונה או מוכר לעכו"ם, ג. במוכר או קונה מאישה. ד. ביתומים, ה. בנותן מתנה. ו. בהקדש. ז. בשכירות בית.

שליחות

- א. שליח שלקח כלים מבית האומן על מנת לתת מתנה והתנה שאם לא יקבלו יחזיר מה הדין אם נאנסו או אבדו או נגנבו בהליכה או בחזרה?
ב. מה הדין בזה כשלקח על מנת למכור והתנה שאם לא ימכור יוכל להחזיר?

* * *